

УДК 111.852:7.01:94(930.85)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/33.215772>

Олена ПОЛІЩУК,
orcid.org/0000-0002-1095-8031
доктор філософських наук,
професор кафедри філософії та політології
Житомирського державного університету імені Івана Франка
(Житомир, Україна) *polishchuk.o.p.2015@gmail.com*

ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО ОФОРМЛЕННЯ ВИДАНЬ ДРАМИ-ФЄЄРІЇ «ЛІСОВА ПІСНЯ» ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Стаття присвячена аналізу специфіки та принципів художнього оформлення особливого твору мистецтва й української художньої літератури, а саме драми «Лїсова пїсня» Лєєї Українки. Ми розглядаємо особливості оформлення в різні роки книжкових видань цього літературного твору як об'єкт даного дослідження. Зокрема, це раритетне перше видання 1914 року (посмертне), а також відомі видання цієї книги, зроблені в першій третині ХХ столїття, у кінці цього ж столїття, а також видання книги, здійснене в першій третині ХХІ столїття українською дизайнеркою П. Дорошенко. За гіпотезу вважаємо, що кожне видання фіксує особливості художнього мислення й авторську манеру художника-ілюстратора або художнього редактора книжкового видання. Також ми вважаємо, що вдале художнє оформлення літературного твору сприяє якїсній візуалїзації змісту, його популярності.

Метою цього дослідження передусім є аналіз специфіки й основних принципів художнього проектування й оформлення книжкових видань драми «Лїсова пїсня» у різні роки. Також ми ставимо за мету за допомогою методу семіотичного аналізу візуального об'єкта і герменевтичного методу реконструювати специфіку авторської манери художників ілюстраторів зазначеного твору.

Нами з'ясовано, що художнє оформлення першого книжкового видання драми «Лїсова пїсня» Лєєї Українки базувалося на принципах функціоналізму й мінімалїзму. Проте в подальшому ілюстративний матеріал під час створення книги фіксував особливості художнього мислення та смаків художника-ілюстратора, художнього редактора. Іноді художнє оформлення драми не сприяло розкриттю творчого задуму Лєєї Українки як автора оригінального літературного твору. Також виявлено, що у ХХІ столїтті спостерігається не тільки тенденція декоративїзму в художньому оформленні цього твору, але й розгляд його як казки за сюжетом, а не твору з міфологічним субстратом.

Ключові слова: Лєєя Українка, художнє мислення, культурна спадщина, художня форма, художнє оформлення видання, естетичний смак, художній смак.

Olena POLISHCHUK,
orcid.org/0000-0002-1095-8031
Doctor of Philosophical Sciences,
Professor at the Department of Philosophy and Politology
Zhytomyr Ivan Franko State University
(Zhytomyr, Ukraine) *polishchuk.o.p.2015@gmail.com*

FEATURES OF THE DECORATION OF THE DRAMA-EXTRAVAGANZA “FOREST SONG” BY LESYA UKRAINKA

The article is devoted to the analysis of the specifics and principles of the decoration at a special artistic work of Ukrainian literature such as the drama “Forest Song” by Lesya Ukrainka. We examine the design features of the book editions of this artistic work of different years as the object of this study. This is a rare first edition of 1914 (posthumous), as well as famous editions of this book made in the first third of the XX century, at the end of this century, as well as the publication of the book in the first third of the XXI century by Ukrainian designer P. Doroshenko. As we consider as a hypothesis, each such publication captures the peculiarities of artistic thinking and the author’s manner of an illustrator or artistic redactor of publication of a book. We also believe that the successful decoration of a literary work contributes to high-quality visualization, contributing to its popularity.

The purpose of this study, first of all, is to analyze the specifics and basic principles of artistic design at book editions of the drama “Forest Song” in different years. Also we aim to reconstruct the specifics of the author’s artistic thinking and manner of the illustrators of this work, using the method of semiotic analysis of the visual object and the hermeneutic method.

We found out that the artistic design of the first book edition of the drama “Forest Song” by Lesya Ukrainka was based on the principles of functionalism and minimalism. However, later the illustrative material in creating the book recorded

the features of artistic thinking and tastes of the illustrator, and art editor. In some cases, the artistic form and design of the drama didn't help to reveal the creative idea of Lesya Ukrainka, as the author of the original literary work. It was also found that in the XXI century there is a tendency not only decorativism in the design of this work, but also its consideration as a fairy tale on the plot, rather than a work with a mythological substrate.

Key words: *Lesya Ukrainka, artistic thinking, cultural heritage, artistic form, artistic design of publication, aesthetic taste, artistic taste.*

Постановка проблеми. Духовна спадщина кожного народу є унікальною, саме вона дає змогу виявити його світоглядні особливості та цінності, життєві стандарти і прагнення, культурні орієнтири, естетичні смаки й ідеали тощо. Художньо-літературні твори виступають її вагомою складовою частиною. Важливе місце у спадщині українського народу посідає драма-феєрія «Лісова пісня» Лесі Українки вже понад сто років, викликає захоплення й непересічний інтерес.

Проте кожний художньо-літературний твір приходить до читача насамперед посередництвом друкованого видання та його художнього оформлення. Тому твір постає перед нами як своєрідна, унікальна єдність змісту та художньої форми, і остання не менш важлива, ніж сюжет, інтрига й дійові особи твору, з якими стикається читач. Можна стверджувати, що успіх та популярність автора відомого літературного твору багато в чому залежать не лише від його майстерності, але й від праці графічного дизайнера, фотографа, художника-ілюстратора чи художнього редактора, завдяки яким книжкове видання набуває предметної форми. Драма-феєрія «Лісова пісня» Лесі Українки перевидавалась багато разів, але кожне видання фіксує неповторність й особливості авторського задуму й оформлення з боку фахівця-ілюстратора, забезпечує читацький інтерес та симпатію до твору чи ж навпаки. Інтересу серед сучасників до цього твору, що побачив світ ще у XIX ст., сприяли й кінофільми – «Лісова пісня» (у жанрі драми-екранізації, 1961 р.; режисер Віктор Івченко; кіностудія ім. Олександра Довженка), «Лісова пісня. Мавка» (у жанрі драми, 1981 р.; режисер і сценарист Юрій Ілленко; кіностудія ім. Олександра Довженка). А також цей усесвітньо відомий літературний твір популяризували й мультиплікаційні фільми, зокрема й екранізація драми-феєрії режисера Алли Гречової (1976 р.; сценарій Алли Гречової та Бориса Крижанівського, художник-постановник Роман Адамович; студія «Київнаукфільм») як кіноадаптація класичного українського літературного твору. Але саме книжкові видання сприяли масовому ознайомленню публіки із цим своєрідним літературним твором. Однак натепер не маємо поглибленого дослідження ані загальної кількості видань драми-феєрії в Україні та за її межами, ані прин-

ципів і особливостей художнього оформлення указанного твору, який уважається своєрідною «візитівкою» творчості відомої та шанованої у світі української письменниці, 150-річчя від дня народження якої будемо незабаром святкувати.

Аналіз досліджень. До розгляду творчості Лесі Українки як відомого представника українського мистецтва та культури звертаються фахівці різних галузей знання. Зокрема, Оксаною Чаплінською розглянуто захоплення письменницею світоглядними ідеями неоромантизму, отже, часте звернення до мотиву людини та її унікальності у творчих напрацюваннях Лесі Українки (Чаплінська, 2007). На музику як наріжну спонуку для творчості української письменниці вказує Ірина Шукіна, яка розглядає її вміння грати на декількох інструментах як «джерело духовної сили і філософської мудрості» й «особливий утаємничений простір душі» (Шукіна, 2014: 4), а також вона звертає увагу на захоплення письменниці українським фольклором: «здійснила унікальні записи мелодій до тих словесних текстів, які на той час уже були зафіксовані іншими фольклористами, і додала нові» (Шукіна, 2014: 5). Як основну спонуку до творчості письменниці зазначено її цікавість до міфів та фольклору (Погребенник, 2011), звернуто увагу на фольклорно-міфологічну образність у структурі драми-феєрії «Лісова пісня» (Кордун, 1983). Слов'янська міфологія загалом та демонологія як її особлива складова частина були важливими спонукками творчості багатьох українських митців, переконана й Агнешка Левандовська, з огляду на такий персонаж, як Перелесник, описаний у драмі-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки (Lewandowska, 2018: 216–217). На погляд Ярослава Поліщука, інтерес письменниці до світоглядних уявлень, цінностей і семантики міфів неопоганства зумовив створення сюжету та персонажів цієї драми (Поліщук, 2000).

Однак художньо-літературний твір, з яким знайомиться читач, постає не лише результатом творчості письменника-автора, у ньому художником-ілюстратором, графічним дизайнером чи художнім редактором можуть створюватися додаткові специфічні ознаки під час візуалізації змісту твору: «Друковане видання як цілісна композиційна одиниця призначене для забезпечення комунікаційної функції – спілкування, для

чого використовує мову наочних образів – специфічну знакову систему, що складається з форм та способів візуалізації даних, за допомогою яких виконуються інформаційна та естетична функції, відображається стиль видання та досягається емоційне й естетичне враження. Не лише текст трансформується у візуальний образ, у свою чергу, зображення розглядається як текст, складений із символів» (Шевченко, 2014). Особливо варто на це звертати увагу, коли йдеться про художнє оформлення твору, насиченого фантастичними образами або фольклорними мотивами, а драма-феєрія «Лісова пісня» Лесі Українки є саме таким твором, тут фіксується своєрідне подвоєння світу на дійсний і надприродний, світ людських стосунків у житті та зносин людей з істотами потойбічного плану. Тому сприйняття візуальних образів, що містяться у книзі, є складним процесом, для якого значущість має зв'язок «бачення», тобто способу фіксації візуальної інформації, з мисленням і мовою: «Ключовою проблемою візуалізації в мисленні є формування уявлення під впливом образу» (Бабинець, 2013: 58). Отже, необхідно акцентувати увагу на єдності вербальної і візуальної форми літературного твору під час його художнього оформлення, а також значущості ступеня розвитку естетичного й художнього смаків графічного дизайнера чи художника-ілюстратора, художнього редактора, якими воно забезпечується.

Мета статті. Об'єктом дослідження стали книжкові видання драми-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки різних років та засади їх художнього оформлення. Базовими для їх розгляду як феноменів інформаційного простору стали метод семіотичного аналізу візуального об'єкта та герменевтичний метод, також їхні особливості зумовлюють необхідність звернення і до гіпотетико-дедуктивного й індуктивного методів міркування, методологічну цінність для дослідження мав і принцип неповного осягнення об'єкта. Мета дослідження – розглянути наріжні принципи художнього проектування й оформлення указанного художньо-літературного твору в різні проміжки ХХ – початку ХХІ ст., виявити особливості авторської манери художників-ілюстраторів чи графічних дизайнерів видань різних років, вплив на неї особливостей їхнього художнього мислення та смаків. Запропонована стаття презентує результати досліджень автора над проектом «Інологічність як феномен повсякденного життя сучасної людини: теоретичний, методологічний і практичний аспекти» (реєстраційний номер 0114V003873, Український центр наукової, технічної та економічної інформації).

Виклад основного матеріалу. Перше книжкове видання драми-феєрії «Лісова пісня» мало драматичну історію появи: написаний у 1911 р. Ларисою Петрівною Косач (під псевдонімом «Леся Українка») твір опубліковано вперше наступного року в журналі «Літературно-науковий вісник», а через значний інтерес до нього, передусім через незвичний жанр, фабулу й сюжет твору, в авторки й виникло бажання опублікувати його як окреме літературно-художнє книжкове видання. Проте її плани не були реалізовані, письменниця померла в 1913 р. за межами України, а книга з'явилася в 1914 р. (посмертне видання надруковане в Києві, друкарня В. П. Бондаренка і П. Ф. Гніздовського) завдяки родичам померлої (Колодяженському музею Лесі Українки подарували раритетне видання «Лісової пісні»). Фото. 25 березня, 2015 р., 09:10. URL: <http://www.volynpost.com/other/48656-kolodiazhnenskomu-muzeyu-lesi-ukrainky-podaruvaty-rarytetne-vydannia-lisovoi-pisni-foto>). Отже, Ларисою Косач не було запропоновано авторське бачення основ художнього оформлення її твору під час звернення до типографії, на що варто звернути увагу. Це видання презентувало лише один твір як моновидання. Ще одна його особливість – друк українською мовою.

Які ж засади художнього оформлення цього раритетного видання можна вказати? На наш погляд, варто говорити про функціоналізм і мінімалізм як наріжні принципи його лаконічного оформлення: оздоба у верхній частині палітурки як виділення підкресленням авторського імені; ужиток трьох видів шрифтів без засічок та стильова єдність використаних гарнітур; шрифти легко читаються, мають неоднаковий кегль (ім'я авторки твору й назва останнього); центром композиції виступає назва твору завдяки великому кеглю використаного шрифту. На палітурці розміщено сім рядків написів, зокрема й вихідні дані про книгу: вказано місто, видавництво й рік видання (вони мають власну гарнітуру). Співвідношення висоти і ширини літер є пропорційним, фіксується рівновага оптичних полів міжлітерних пробілів, що дає можливість говорити про ритмічний лад у використанні шрифтів. Ужиток жирного шрифту в інформації про автора й назву твору сприяє зосередженню уваги насамперед на ній, наведена нижче інформація з нею контрастує – «Драма-феєрія в 3-х діях» (тонкий шрифт). Висока видільність назви твору зумовлена не лише особливостями накреслення літер, а й широтою шрифту. Тоді як інформація про авторку твору наведена шрифтом із меншою шириною накреслення літер, але він стилістично схожий

на попередній (хоча має деякі відмінності в написанні літери «л»). Загалом можна стверджувати, що, по-перше, шрифти є чіткими в чорно-білому друці, по-друге, простота графіки літер є виправданою, адже літери візуально чітко відрізняються одна від одної. Варто зазначити, що використані шрифти презентують стиль «модерн», вони мають ознаки стриманої декоративності через специфіку написання літер. Як відомо, цей стиль був запозиченим у друкарській справі нашої країни і він «суттєво не вплинув на розвиток мистецтва шрифту в Україні», на думку Михайла Куленка, а витоки даного стилю – німецькі (Куленко, 2006: 254). Проте округлість форми застосованих елементів літер сформувала так би мовити його стриману, точніше, обмежену декоративність у дизайні, у шрифтовому оформленні палітурки й титульної сторінки першого книжкового видання цього твору. Але специфічним елементом є наявність крапок після імені авторки твору й напису «Драма-феєрія в 3-х діях», що неприйнятне нині; у книзі є фронтиспіс; на палітурці відсутні малюнки або символи, отже, воно суто графічне, без ілюстративного супроводу, тут відсутність декорування колонцифр; ахроматичний друк всіх елементів створював «ноту монотонності» під час сприйняття тексту, і для її зменшення створено деякий нюанс через інше забарвлення корінця палітурки книги; основним елементом художнього оформлення останньої є поєднання декількох, новітніх на той час, стилістично подібних гарнітур. Тобто художню виразність нині покладено на шрифт, і впадають в око функціоналізм, лаконізм і мінімалізм в художньому оформленні першого книжкового видання драми-феєрії «Лісова пісня».

Таке оформлення подібне до інших видань першої третини ХХ ст., тоді принципи функціоналізму та мінімалізму в художньому оформленні палітурки (обкладинка), її ахроматичне рішення були поширеним явищем, як і відсутність найчастіше ілюстративного матеріалу. Однак треба зауважити можливість використання кольорового паперу або картону, наприклад блакитного, зеленого чи рожевого відтінку, що сприяло б більшому ступеню декоративності дизайну книги. Але родичами поетеси обрано для друку більш дешевий білий матеріал для палітурки, а не кольоровий, мабуть, через бажання зменшити витрати на оформлення й поліграфічні послуги.

Ще одним об'єктом нашого аналізу є інший раритет, а саме: 68-ме видання драми-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки (його бібліографічний опис такий: Леся Українка. «Лісова пісня»: Драма-феєрія у трьох діях. Ілюстрації І. С. Їжаке-

вича. Харків: Держлітвидав України, 1937. 135 с.). Книга художньо оформлена заслуженим діячем мистецтв України, народним художником України Іваном Їжакевичем (1864–1962 рр.). За якість робіт його вважають одним із фундаторів української книжкової графіки, він був і художником, і графіком, й іконописцем (це створило неповторність його авторської художньої манери). А визнання митець набув як художник-ілюстратор, через оформлення журналу «Нива», створив протягом двадцяти дев'яти років декілька сотень ілюстрацій (Бойчук, 2014).

Незвичним елементом у вказаному вище виданні твору Лесі Українки виступає опукле (конгревне) тиснення як елемент художнього оздоблення тканинної палітурки у вигляді віньетки, віночка із квітів (воно створювалось як поліпшене видання). Тут ужита лише одна гарнітура шрифту для написів на палітурці, проте псевдонім письменниці та назва видавництва прописані курсивом. Ще одним цікавим елементом художнього оформлення є теплий – жовто-зелений пастельний тон, що більше асоціюється з лугом, ніж лісом. (Напевне, художник-ілюстратор хотів цим передати міркування, що Мавка є істотою, що спроможна мешкати як у лісі, так і в лузі, відповідно до уявлень української демонології й думки Лесі Українки як автора твору). Такий колір палітурки є приємним і заспокійливим (Агостон, 1982: 130), що навіює думку про Мавку як добру істоту, спроможну на складні почуття: любов, чесність і відданість. Отже, у читача завдяки такому кольору спонтанно виникає думка про неї як позитивний персонаж даного художньо-літературного твору; виникає приємне враження про книгу. Тому таке оформлення книжкового видання, як і чисельні ілюстрації, засвідчують не тільки розвинутий художній смак і професіоналізм митця, але й значний рівень розвитку естетичних смаків споживацької аудиторії в тогочасному українському соціумі та її вимоги до друкованої продукції.

Третім об'єктом аналізу художнього оформлення драми-феєрії виступило книжкове видання кінця ХХ с. (бібліографічний опис: Леся Українка. «Лесная песня». Москва: Художественная литература, 1988. 399 с., ил. Сер. «Классики и современники: Поэтическая библиотека»). На наш погляд, воно слугує прикладом невдалого дизайну цього художньо-літературного видання з низки причин. По-перше, використано портрет останніх років життя української письменниці: змарніле обличчя Лесі Українки видається спотвореним від болю, і тому відразливим. По-друге, причиною невдалого художнього оформлення

видання, як видається, виступають елементи орнаменту як оздобу палітурки: віночок створено на основі ужитку стилізованих зображень листя, цвіту й кетягів калини без врахування, що в українській культурі калина є сакральною рослиною, тому неоднозначно трактується залежно від контексту ситуації. Вона часто асоціюється не лише з дівочою красою й чистотою, але й зі смертю та безвинною жертвою, отже, портрет авторки всевітньо уславленої драми-феєрії в середині такого вінка викликає певне збентеження в українського читача. Тобто в такому разі книга не презентувала належним чином непересічний твір культурної спадщини, навпаки, могла сформуватися навіть відразу та небажання читати й вивчати зміст літературного твору.

Також дещо відразливим є й темний синьо-зелений колір, використаний у палітурці (такий холодний колорит навряд чи активно стимулював читача до придбання книги). Крім того, ужиті кольори та якість портрету автора не враховували й запити цільової групи споживачів цього видання, а саме: дітей старшого шкільного віку і юнацтва, яким воно адресувалося. (Можливо, мотив віночка є своєрідною даниною пам'яті таланту й визнанням вдалого художнього оформлення «Лісової пісні» Лесі Українки, здійсненого художником-ілюстратором Іваном Їжакевичем у 30-х р. ХХ ст.).

Варто зауважити цінність принципу цілісності як інтегрального показника якості композиції книжкового видання, і його порушення в художньому оформленні літературно-художнього видання призводить до випадків появи ілюстративного матеріалу, що може не сприяти позитивному сприйняттю літературного твору з боку читача, яким фіксується неузгодженість художньої думки автора тексту й автора ілюстративних матеріалів, які цей текст супроводжують. Крім того, дизайнеру потрібно завжди зважати на принципи суцільності та доцільності, адже треба враховувати психологічні, етнографічні й інші моменти візуального сприйняття, щоб книжка зацікавила читачів.

Пізніше маємо й інші спроби оформлення драми-феєрії «Лісова пісня», зокрема й початку ХХІ ст. Показовим є ужиток сюжетних ілюстрацій на палітурці і в тексті, а не використання абстрактних зображень в ілюструванні книжкового видання. До того ж традиційно сюжет указанного твору розглядається графічними дизайнерами чи художниками-ілюстраторами як love story із трагічним фіналом через людську жадібність і підступність.

З-поміж них варто вказати на оригінальне художнє оформлення драми-феєрії з боку дизай-

нерки Поліни Дорошенко, якою твір розглядається як фантастична історія, казка. (Це ще один об'єкт нашого аналізу: Леся Українка. «Лісова пісня». Київ: Основи, 2014. 152 с.). Нині ілюстративний матеріал стилізовано було під яскраві різнокольорові дитячі малюнки, у яких змальовуються епізоди подій літературного твору, а також його персонажі.

На наш погляд, художнє мислення його авторки є своєрідним, як і трактування нею змісту драми-феєрії. Не виключено, що вона переконана: будь-який «феномен чи фантазм культури у ХХ ст. осмислюється як текст, а кожний *текст* відчувається ніби чуттєво сприйнята *річ*» (Бичков, 2004). Тому з метою отримання посиленої «чуттєвої ноти» під час візуалізації тексту вона, наприклад, застосовує авторський шрифт в оформленні написів на палітурці. Це, безсумнівно, зацікавлює читача, незалежно від його віку. А ще створення ілюстративного матеріалу на кшталт дитячого малюнка дозволило, як видається, уповні реалізувати ідею чарівного лісу, мешканці якого – це особливі істоти, проте вони спроможні переживати складні почуття – любов і відданість, гнів та біль, радість і сум, страх чи огиду, схожі на людські переживання тощо. Він дає змогу читачеві ніби зануритись і пережити незвичний досвід, а саме: досвід залучення до таємниці та незвичайного, створює інтригу і стимулює бажання не лише розглядати книжкове видання, але й ознайомитися більш детально з його змістом.

На наш погляд, це данина поваги до відомої української письменниці з боку сучасного художника-ілюстратора, дизайнера, а також свідчення якості її роботи. У такий спосіб оформлена книга, безсумнівно, спроможна заінтригувати читача, стимулювати до попереднього її розгляду, а також і придбання в подальшому видання. Крім того, це створює «ауру престижності» видання. Але певним недоліком, як видається, виступає перерієнтація читача з міфологічного субстрату драми-феєрії «Лісова пісня» на фантастичність та ілюзорність життя персонажів цього літературного твору як вигаданих фантазією Лесі Українки.

Висновки. Стверджуємо, що вивчення впливу ілюстративного компонента книжкового видання вимагає розгляду низки процесів переробки інформації, як-от відчуття і сприйняття образної інформації, і йдеться нині про активування в людини потенціалу художнього мислення. На основі аналізу особливостей художнього оформлення драми-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки встановлено, що в першій третині ХХ ст. воно було лаконічним і здійснювалось на основі принципу

функціоналізму та мінімалізму в декоруванні. Згодом, особливо у другій половині минулого століття, у художньому оформленні видання драмифеєрії перевага віддається сюжетним ілюстраціям як у виданнях поліпшеного типу, так і в розрахованих на масове споживання. З'ясовано, що художнє проектування й оформлення друкованого видання відбувається на основі розроблення концепції як інтелектуально-ідейної основи у створенні худож-

нього образу твору. В її основі лежить найчастіше уявлення художника-ілюстратора про драму-феєрію як love story, у якій поряд із людьми персонажами стають фантастичні істоти. Проте сучасна українська дизайнерка П. Дорошенко розглядає літературний прототип цього художньо-літературного твору як казку, що й зумовило ілюстрування книжкового видання ілюстративним матеріалом, стилізованим під дитячий малюнок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агостон Ж. Теория цвета и ее применение в искусстве и дизайне. Москва : Мир, 1982. 184 с.
2. Бабинець Є. Психологічні особливості використання книжки споживачами. *Поліграфія і видавнича справа*. 2013. № № 1–2 (60–61). С. 57–64.
3. Бычков В. В. Эстетика. Москва : Гардарики, 2004. 556 с.
4. Кордун В. Фольклорно-міфологічна образність у структурі «Лісової пісні» Лесі Українки. *Народна творчість та етнологія*. 1983. № 3. С. 60–65.
5. Куленко М. Основи графічного дизайну : підручник. Київ : Кондор, 2006. 492 с.
6. Бойчук Марія. Епоха під назвою «Іван Їжакевич». *День* : газета. 15 січня 2014. 10.49. № 5. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/kultura/epoha-pid-nazvoyu-ivan-yizhakevich>.
7. Погребенник В. Міфологічно-фольклорні первні української поетичної мариністики другої половини XIX – початку XX століття. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2011. Вип. XXIV. Ч. 2. С. 14–26.
8. Поліщук Я. «Лісова пісня» Лесі Українки: неопоганство і семантика міфу. *Дивослово*. 2000. № 3. С. 2–7.
9. Чаплінська О. Філософія українського неоромантизму : параметри розуміння людини : автореф. дис. ... канд. філософ. наук: 09.00.05. Київ, 2007. 17 с.
10. Шевченко В. Художньо-технічне оформлення видань різних видів. Київ, 2014. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?>
11. Щукіна І. Світ музики Лесі Українки. *Український формат*. 2014. № 11. С. 4–9.
12. Lewandowska A. Demonologiczne motywy i obrazy w powieści Walerija Szewczuka “Dom na wzgórze” (Левандовська А. Демонологічні мотиви та образи в романі Валерія Шевчука «Дім на горі»). *STUDIA UKRAINICA POSNANIENSIA*. 2018. Vol. VI. P. 215–223. DOI: 10.14746/sup.2018.6.26.

REFERENCES

1. Agoston Z. Teoriya cveta i ee primenenie v iskusstve i dizajne [Color theory and its application in art and design]. Moskva: Mir, 1982. 184 s. [in Russian].
2. Baby'nech' Ye. D. Psy'hologichni osobly'vosti vy'kory'stannya kny'zhky' spozhy'vachamy' [Psychological features of consumer use of the book]. Poligrafiya i vy'davny'cha sprava. 2013. № 1–2 (60–61). S. 57–64 [in Ukrainian].
3. Bychkov V. V. Estetika [Aesthetics]. Moskva : Gardariki, 2004. 556 s. [in Russian].
4. Kordun V. M. Fol'klorno-mifologichna obraznist' u strukturi “Lisovoyi pisni” Lesi Ukrayinky'. [Folklore and mythological imagery in the structure of Lesya Ukrainka's “Forest Song”]. Narodna tvorchist' ta etnografiya. 1983. № 3. S. 60–65 [in Ukrainian].
5. Kulenko M. Ja. Osnovy ghrafichnogho dyzajnu [Basics of graphic design]: Pidruchnyk [Tekst]. Kyjiv: Kondor, 2006. 492 s. [in Ukrainian].
6. Mariya Bojchuk. Epoha pid nazvoyu “Ivan Yizhakevy'ch” [The era called “Ivan Izhakevich”]. Den' : [gazeta]. № 5. 15 sichnya, 2014, 10.49. [Elektronny'j resurs]: Rezhym dostupu: <https://day.kyiv.ua/uk/article/kultura/epoha-pid-nazvoyu-ivan-yizhakevich> [in Ukrainian].
7. Polishhuk Ya. “Lisova pisnya” Lesi Ukrayinky': neopoganstvo i semanty'ka mifu [Lesya Ukrainka's “Forest Song”: Neo-Paganism and the Semantics of Myth]. Dy'voslovo. 2000. № 3. S. 2–7 [in Ukrainian].
8. Pohrebennyk V. F. Mifolohichno-folklorni pervni ukrainskoi poetychnoi marynistyky druhoi polovyny KhIKh – pochatku KhKh stolittia [Mythological and folk basics of Ukrainian poetic marinistics of the second half of the nineteenth and early twentieth centuries]. Aktualni problemy slovianskoi filolohii. 2011. Vyp. XXIV. Ch. 2. S. 14–26 [in Ukrainian].
9. Chaplinska O. V. Filosofii ukrainskoho neoromantyzmu : parametry rozuminnia liudyny [Philosophy of Ukrainian Neo-Romanticism: the Parameters of Human Understanding]: avtoref. dys. ... kand. filosof. nauk : spets. 09.00.05 / Chaplinska Oksana Viktorivna ; Kyiv. nats. un-t im. Tarasa Shevchenka. Kyiv, 2007. 17 s. [in Ukrainian].
10. Shchukina I. Svit muzyky Lesi Ukrayinky [World of Music by Lesia Ukrainka]. Ukrainskyi format. 2014. № 11. S. 4–9 [in Ukrainian].
11. Shevchenko V. E. Khudozhnjo-tekhnichne oformlennja vydanj riznykh vydiv [Artistic and technical design of publications of various kinds]. Kyjiv, 2014 [Elektronnyj resurs]: Rezhym dostupu: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?> [in Ukrainian].
12. Lewandowska A. Demonologiczne motywy i obrazy w powieści Walerija Szewczuka Dom na wzgórze [Demonological motives and images in the novel House on the mountain by Valery Shevchuk]. *STUDIA UKRAINICA POSNANIENSIA*. Vol. VI, 2018. Pp. 215–223. DOI: 10.14746/sup.2018.6.26. [In Ukrainian].